

YASA'YA UYGUNLUK VE UYUMLULUĞUN İZLENMESİ

1-) Talimata Uyumluluk Nedir?

Dünya üzerindeki dopingle mücadele yasasına (Talimat) uyma durumu; tüm sporlarda ve tüm ülkelerde dopingle mücadele kurallarını uyumlu hale getiren belge olan kurallara, Uluslararası Spor Federasyonları (IF), Ulusal Doping Mücadele Kuruluşları (NADO), Büyük Turnuva Düzenleyicileri (IOC) gibi dopingle mücadele kuruluşlarının (ADO) üç aşamalı bir işlemi tamamladıktan sonra gerçekleşmektedir.

Öncelikle dopingle mücadele kuruluşunun Yasa'yı (Talimat, Kod) kabul etmesi gerekir. Bunu yaparak, ilkelerin esaslarını kabul eder ve Yasa'yı uygulamayı ve bunlara uymayı kabul eder. İkincisi, Yasa'nın uygulanması zorunlu olan politika ve ilkelerini dahil etmek için kendi kural ve politikalarını değiştirerek Yasa'yı uygulamalıdır. Kendi kurallarının Yasa'ya uygun olduğunun söylenebilmesi için, bu kuralların gözden geçirilmek üzere WADA'ya sunulmalıdır. Son olarak, ADO, değiştirilen kuralları ve ilkeleri Yasaya uygun olarak uygulamalıdır.

2-) Yasa'ya Uyumluluk Zorunlu mudur?

Evet, sporda dopingin önlenmesi ve sporcuların adil yarışmasına yönelik uyumlaştırılmış mücadelenin etkinliğini sağlamak için; Yasa'nın 23.2.1 maddesinde belirtildiği üzere (İmza koyanlar yetki ve sorumluluk alanlarında ortaya koyacakları politikalar, tüzükler, kurallar veya yönetmeliklerle Yasa hükümlerini uygulayacaktır.), Yasa'ya imza koyanlar için bu kurallara uyulması zorunludur.

3. WADA'nın Yasa'ya Uygunluğu İzleme İle İlgili Sorumluluğu Nedir?

Yasa ile WADA'ya, imza koyanlar tarafından Yasa'nın uygulanması ve uygulanmasını izleme yükümlülüğü verilmiştir. WADA bu yükümlülüğünü bazı değişik yollarla yerine getirmektedir. WADA, yaptıkları düzenlemelerin Yasa ile uyumlu bir şekilde hazırlandığından ve daha sonra bu düzenlemelerin Yasa'ya uyumlu bir şekilde uygulanmasını sağlayarak dopingle mücadele kuruluşlarına yardımcı olmaktadır. WADA, ayrıca, kaynakların sınırlı olduğu bölgelerdeki Bölgesel Doping Kuruluşları (RADO) da dahil olmak üzere, Yasa'ya uyumlu dopingle mücadele birliklerinin kurulmasını teşvik etmektedir.

WADA, uygunluğu izleme sorumluluğunun bir parçası olarak, doping vakalarını yakından izlemekte olup; Yasa'yı uygulayan kuruluşların yetkisi altındaki davalarda ,eğer gerekirse; temyiz hakkını (özellikle Spor Tahkim Mahkemesi aşamasından önce) kullanmaktadır.

4-) WADA Yasa'ya Uyumun İzlenmesi İçin Ne Yapmaktadır?

WADA, dopingle mücadele kuruluşlarının (ADO), kurallarını (özellikle son zamanlarda 1 Ocak 2015'te yürürlüğe giren Yasa'nın en son haline uygunluğu açısından) 2003'ten bu yana incelemekte olup; çeşitli ADO'ların durumlarının Yasa ile uyumlu olup olmadığını kontrol etmek adına kendi değerlendirmesini yapmaktadır. WADA ADO'ların, özellikle dopingle mücadele kural ihlalleri, cezalar, WADA'nın temyiz hakkı, yarışma dışı testler ve Uluslararası Standartlara uyma (Yasaklı Liste, Uluslararası Test Standardı, Tedavi Amaçlı Kullanım İstisnası Uluslararası Standardı ve Uluslararası Veri Koruma Standardı) gibi konulardaki kendi kurallarının Yasa ile uygunluğunu denetlemektedir.

Buna ek olarak, WADA, imza koya n lara gönderdiği anketler, mevcut ve toplanan verilerin incelenmesi ve yaptığı denetimler vasıtasıyla, ADO'ların uygulamalarını izlemektedir. WADA, imza koya n paydaşlarının her birisi için, Yasa'ya uyum sağ lamasına yardımcı olmak amacıyla takip etmesi gereken önemli kaynakları da sağlamaktadır.

WADA'nın iç Uyum Görev Gücü, bir WADA Daimi Komitesi olan Uyum Değerlendirme Komitesi (CRC) ile WADA Yürütme ve Yönetim Kurulu'na rapor verir. CRC, bağımsız, siyasi olmayan bir komitedir ve Yasa uygunluğuyla ilgili konularda WADA Yönetimi ve Yönetim Kurulu'na teknik tavsiye, rehberlik ve tavsiyeler sunmakla yükümlüdür. WADA Yönetim Kurulu, CRC'nin tavsiyeleri doğrultusunda, imza koya n bir paydaşı uyumsuz ilan etme yetkisine sahiptir.

Bu Yasa uygunluk izleme süreci ISO sertifikasına sahiptir.

5-) WADA Hangi Sıklıkta İmza Koya nların Uygunluğu Konusunda Açıklama Yaptmaktadır?

WADA görevlileri, Kurumun Yürütme ve Yönetim Kurulu'nun her toplantısında, imza koya n paydaşlar tarafından Yasa'nın uygulanması ve uygulanmaya zorlanması hakkında raporlar vermektedir. CRC, uygunsuzluk durumunda öneriler sunmaktadır. Uygunsuzluk durumları Uluslararası Olimpiyat Komitesi, Uluslararası Paralimpik Komitesi, Uluslararası Federasyonlar ve Büyük Turnuva Düzenleyicileri'ne bildirilmektedir. Bu bilgiler aynı zamanda kamuoyuna da açıklanmaktadır. (WADA Kod Madde 23.5.5).

İmza koya n paydaşa bir uygunsuzluk bildirilmeden önce, WADA, ilgili taraf ile bu durumu müzakere etmekte; ayrıca paydaşa yazılı argümanlarını sunma imkânı verilmektedir. (WADA Kod Madde 23.5.4).

6-) WADA Yönetim Kurulu'nun Uygunsuzluğa İlişkin Resmi Bildiriminin Sonuçları Nelerdir?

WADA Kod'unda, Uluslararası Olimpiyat Komitesi (IOC), Uluslararası Paralimpik Komitesi (IPC), Uluslararası Federasyonlar, Büyük Turnuva Düzenleyicileri vb. gibi paydaşların, WADA Yönetim Kurulu tarafından uygun bulunmadığı ilan edilenlere karşı yaptırım getirme yetkisine sahip olduğu yer almakta olup; bu kurumlar uygunsuz ülkelere yaptırım getirebilir. Örneğin, IOC, Olimpik Hareket tarafından Yasa'nın benimsenmesi ve uygulanmasının zorunlu olması ve sadece Yasa'ya uyumlu spor dallarının olimpik programın bir parçası olabilmesi için Olimpiyat Tüzüğü'nü 2003 yılında değiştirmiştir.

Diğer yaptırımlar arasında, uluslararası sportif etkinliklere ev sahipliği yapmak amacıyla aday olamama, daha önceden verilen uluslararası etkinliklerin iptali ve diğer bazı sembolik yaptırımlar sayılabilir.

WADA Yönetim Kurulu Kasım 2015 tarihinde yaptığı toplantıda, uygunsuzluk durumunda uygulanacak bir dizi ek yaptırımın da, WADA Tüzüğü ve WADA Politikaları'na eklenmesini onayladı. Bunlar arasında WADA Yürütme ve Yönetim Kurulu'ndaki, sabit ve geçici komitelerdeki üyeliklerin askıya alınması; WADA'nın Bağımsız Gözlem Görevleri ve Sosyal Yardım Programları'na katılımın engellenmesi; ve uyumlu olmayan paydaşlara doğrudan veya dolaylı olarak sağ lanan mali kaynakların kesilmesi sayılabilir.

İlgili dopingle mücadele kuruluşu, uyumsuz ilan edilmek ve bu gibi yaptırımların uygulanmasına karşı, Yasa'nın 13.6 ve 23.6 maddeleri uyarınca CAS'a başvurma hakkına sahiptir.

Kasım 2017 toplantılarında, WADA Yürütme Kurulu, İmza Koyanların Uyumluluk Uluslararası Standartları'nı (ISCCS) kabul etmiş ve Yönetim Kurulu da uyumlulukla ilgili Yasa maddelerinde yapılan değişiklikleri onaylamıştır. Hem ISCCS hem de Yasa'daki değişiklikler 1 Nisan 2018'de yürürlüğe girecektir. ISCCS, uyumsuzluğun sonuçları için yeni bir yasal çerçeve belirlemektedir. Ancak, 1 Nisan 2018'e kadar, yukarıda açıklanan sonuçlar geçerli olmaya devam etmektedir.

7-) WADA, Uygunsuz ADO'lara Karşı Herhangi Bir Yaptırımda Bulunabilir mi?

WADA, sadece WADA komiteleri veya bürolarının herhangi birindeki koltukların geri alınması gibi iç tedbirleri uygulayabilir.

Ayrıca, 1 Ocak 2009 tarihinde yürürlüğe giren, revize edilmiş Uluslararası Laboratuvarlar Standardı (Madde 4.4), "Laboratuvarın akreditasyon statüsünü koruyabilmesi için o ülkenin Ulusal Dopingle Mücadele Kurumu ve/veya Milli Olimpiyat Komitesi'nin Yasa'ya uygun olduğu WADA tarafından beyan edilmeli; ayrıca laboratuvara ev sahipliği yapan o ülkenin Sporda Dopingle Mücadele UNESCO Sözleşmesi'ni onaylamış olması gerekmektedir." demektedir.

Bu gibi yaptırımların uygulanmasına karşı da CAS'a itiraz edilebilir.

Dr. Kaya Livanelioğlu